

NIRB Titigaquta Nappaa: 24XN038

NPC Titigaquta Nappaa: 150467

Uuktut Havakhat Titiqat taphumunga Grays Bay Apqut Tulakviklu Havanguyuq Uuktut

Tapkuat Nunavumi Avatilikiiyin Katimayin (NIRB-kut uvaluniit Katimayit) qiniqtut uqauhiqaqviuninik piyumayut piqatauyut naunairiakhai havakhat talvani Uataani Kitikmeot Tisuasis Kuapurisankut (WKR-kut uvaluniit tamna Uuktutilik) “Grays Bay Apqut Tulakviklu” havanguyuq uuktut (havguyut havanguyumi) havanguyutlu tapkuat NIRB-kut Naunaiyaqni uuma havanguyuq uuktuta (havguyut naunainaqni).

HAVAKHAI TAPHUMA HAVANGUYUQ

1) Unnirtuqnia tamna havanguyuq, tapkuat pityutai piyaqaqnilu taphumunga, tamna havanguyuq

Tamna havakha taphuma havanguyup uuktugut ilalik tamaita takukhayut havat, huliniit, tamnalu/tamnaluiniit havanguyut, havakhagipkaqta tapkuat NIRB-kut talvani Ubluirvia 4, 2024 taphumunga Grays Bay Apqut Tulakviklu Havanguyuq atugahuaqunilu tamaita havanguyuq aturnikha.

a. Havanguyuq Uuktuta Nainaqhimania

Tamna uuktut “Grays Bay Apqut Tulakviklu” havanguyuq (tamna Havanguyuq) ilalik hanayaunia, aulataunia ihuaqhihimanialu tulakvik talvani Grays Bay; tamna 230-kilaamitat munaqtauyut tikilaqnia apqutaunginnaqtukhaq ukiuq-tamaat; nutaqaqtaqvik talvani Jericho uyarakhiuqvik inaani; hikkukkut atatyutaunia apqut nigianut talvani Nunavut/Nunatsiaq Kikligiyani. Grays Bay havagutai, tamna apqutaunginnaqtukhaq tikilqaknia apqut tamnalu Jericho Nutqangavik angmaumainaqniaq ukiuq-tamaat; kihimik, tamna tulakvik talvani Grays Bay pitaqattalaq umiaqnik kihianik auyami. Una havanguyuq uuktutauyuq pigiaqnia talvani Ubluirvia 2029 hanayaulunilu (tamatkiknik hanayauniahaqtitlugu hanayautitlugulu) atuqtaunia tallimani (5) ukiut, pipilugu aulataunit pigiaqni talvani 2034 atuinaqlunilu ikitniqpamik 75 ukiunut. Pititlugu havanguyuq havagutai hanatyuhikhaliuqni atuinaqtukhat, piittuq parnautinik umiknikha halumaqtigaunialu ahiagut inait atuqtauyut kihianik hanayautitnagu/hanayaunia huliniit piyaqangittut atuinaqni aulataunit ihuaqhihimanilu.

2) Havaaghat Aviktauhimayut

1. Tulakvit talvani Grays Bay

- a. Atuqtitlugu Hanayaunia Tukliriknia*
 - Nuttangittuq hanayaunia hiniktaqvik
 - Algakniq

- Atuqlaq iqaqtauni tariuqmut algaktauyut hunat
- Atullaktut ukiumi apqutit
- Hikumut qayaknaiyaqni uqhuqyuaq umiaqpak(t) hikkutyauyut ukiuqmut
- Atullaktuq milvik
- Atullaktuq tutqumavi qaqtautit
- Tariuqni ikayutit aularianut
- Pivaliatilaqni tuapaktaqvut tulaktaqvik inaani
- Atulaqni tariungiyautit tariup imaanik imiqtagauyukhanut
- Mikhaani malruk (2) uhiyuk (umiakkut) aulaqtut mikhaanilu 60 tikitlugu 100 uuhiyaqtut kalutaq aulaqnit agyaqtuqni hanayakhath hivulliqmi auyaani hanayaunianut tulaktaqvikmi
- Atauhiq (1) umiakkut tamnalu kalutaq ilakhariangi ukiuq tamaat ilakhainut aktilat tungani hivulliq atuliqtitnia

b. Aulataunia Tukliriknia

- Atuinaqtukhat hiniktaqvut mikhaanut 80 inungnut tamnalu atullaktukhaq hiniktaqvut tapkununga 150
- Malruk (2) itiyuq imaq tulaumavik naamalat tapkununga 100,000 duqumaitikkutai tonnes havikhat-angiyut-uqhuqyuaq umiaqpait (kinguagut-Panamax aktilaq)
- Atauhiq (1) kalutaq inikha
- Mikiyuq qainnanut tulakvik ilalik haptiqvik ukiuq tamaatlu iliuqaqnia puktayut tulakvit, auyautitlugu, ilaqalaghunilu uquqakhaqmik
- 10 milian liitat uqhuqyuaq tutqumavik ilautitlugu uuhiyaqnia uqhiquhiviklu havagutai
- Tamna 1,800 miitat (6,000 itigait) milvik ilautitlugu uhiliqtuqvua, inungnutlu utaqivik, tuhaumatyutit igluqpak tingmititlu uhiqtuqvua nutqangavialu
- Malruk (2) kalittaqtuk piqaqtitni inikhai ikayutit umiaqpaknut
- Uhiliqtuiyut havagutai
- Piqaqtitni kiahqhimnavit ikayutitlu maniliurutit, kavamatkut, mikiyut umiat tapkualuttauq nunaliuyuningaqtut aulaqtut
- Qaqtautit tuqumavia, aapisit, nutqangavit inaa, iliuqaqvik inait (naunaipkutariplugu, puunguyut imiqpalayutlu), uqhuqyuat-ikumatyutit ingniqutilgit ilakhath, imiqtaqvik, iqakut imait, naptuyut iqakut, aulattivik, tuhaumatyutit, hannavik akhaluutitqaqvut, irininaqtutlu hugiaqni havagutai
- Atuqtakhat tutqumavia, uhiliqtuqvik tigulraqnilu havagutai talvani Grays Bay Tulaktaqvik, ilagiarutikhatlu inait hanivaqhimayut hivunikhami pingahuatnit piqatauyut atuqtit kihimik ilaungittut uumani tukhiraumtmi
- Atauhiq (1) umiakkut tamnalu kalutaq ilakhariangi ukiuq tamaat ilakhainut aktilat tungani hivulliq atuliqtitnia

2. Tamna 230-kilaamitat Munaqtauyut Ukiuq tamaat Tikilaqnia Apqut talvani Grays Bay (Kogloktokkyok) tamnalu Jericho Uyarakhuiqvik havakvia (Nutqangavik)

a. Atuqtitlugu Hanayaunia Tukliriknia

- Mikhaani 40 tuapaktaqvut iluttuqtinqitlu inait apqutitlu
- 4 nuktilarat hanayauni hiniktaqvut
- Atullaktuq ukiumi apqutit imaitlu ikaqtuqvut ikayuqninut nuktigauni hanalrutit ilakhathlu

- Atulaqnia tamna High Tahiq, Ulu, tapkuatlu tuapaktaqvut inait tutqumayangi ihuaqhihimanilu hanalrutit ilakhatlu, qaliriktitaqni tuapaliat atugakhat, tutqumani uqhuqyuat piqaqtitnilu halikaaptat milvit inait
- Mikhaani 230 imait ikaqtuqvut ilautitlugit ikaarutit huplutlu immat kuuvit
- b. Atuqtitlugu Aulataunia Tukliriknia
 - Mikhaani tamaat 3-ngat tuapaktaqvut aulangittut atuqtut, ilautitlugu atuqni qaqtatit, tuapaliakhanut hanayaunit apqutit ihuaqhihimaninut
 - Ihuaqhihimani hanayaunilu apqutit piqatailu imaiqaqnit ikaqtuqvut piyaqarangat
- 3. Nutqangavik talvani Jericho Uyarakhiuqvut inaa
 - a. Atuqtitlugu Hanayaunia Tukliriknia
 - Nutqangavik Hanayaunia Hiniktaqvut
 - Aulaqtitaivik havaguta iliuqaqviklu inaa hanayakhanut hanalrutit atuqtakhatlu
 - Hanayauni atuqtakhat nukтирақтауниат talvanga Nunavut/Nunatsiaq kikligiya ukiuq tamaat hivukkut apqutmi atuqtaunianut hanayaunia
 - b. Atuqtitlugu Aulataunia Tukliriknia
 - Atunaqtukhat hiniktaqvut mikhaanut 3 inungnut
 - Uqhuqyuat tutqumavi uqhiqtuivitlu havagutai tikitlugu 20 milian liitat
 - Akhaluutit nutqaqtaqvia, aapisi, hilaliriviklu
 - Ilakhaqtaqnit ihumagiyaulat apqutikkut talvanga Nunavut/Nunatsiaq kikligiya ukiuq tamaat hikkukkut apqutagut
- 4. Ukiumut hanayaunia ukiumi hikukkut apqut atatyuta tamna Jericho Uyarakhiuqvut hikumi apqut talvani Nunavut/Nunatsiaq
 - Tamna hanayaunia aulataunia ukiumi hikukkut apqut pigialaq tamna hivulliq ukiumi hanayaunia atuinaqnialu ukiuq tamaat atuqnianut havanguyuq.

HAVAKHAI NAUNAIYAQNIT

1) Nigiugiyauyut uumatyutauni inuliquititlu-maniliugutit aktuani Havanguyup

Tapkuat naunaiyaqni pilaqnit uumatyutaunut inuliquititlu-maniliugutit aktuanit piplugit uuktutauyuq havanguyuq ilagiyai huliniitlu titiqhimani ilagiyani qulaani tamatkiumaniat pityutauyut titiqhimani ataani. Tamna naunaiyaqnia aktuanit atuni pinnagiyat uumatyutauyut inuliquititluniit-maniliugutit ilagiyai ihumagiyalik naamaktumik atulakni attaqtunilu kikligiyai piviginilu tugangayut tuhakhat naunaiyainiqmin pitaqviuni, Inuit Qaujimaningit¹, pitquhit nunaliuyutlu ilihimani.

- a. Hilap qanugitnia ilalgit uunakpaliatyutauni kaasit
- b. Hila hilaliquititlu
- c. Nivyaaqtuq ingutaarninngalu
- d. Nunaliquitit avatigiyai, ilautitlugit:
 - i) Nunaliquitit uumatyutai
 - ii) Nunap qaanga nunangalu
 - iii) Qiqumainnarniq maniqaplu hunialaitnia
- e. Uyagaliqutit qanugitni ilautitlugit uqauhiuni uyagaliqutit uyaqatlu akuhimanit

¹ Inuit Qaujimaningit ilagiyai Inuit pitquhit ilihimani (ilavaluulu ahapkununga) tapkualuttauq Inuit unigtutigiyai tugangayut tapkununga Inuit INuuhiqmun Pinnagiyai tapkuatlu Inuit Ilihimani (tamatkiknik nutauniqhat pitquhitlu).

- f. Imaliquitit qanugitni manigaqmilu imait nakuunit
- g. Imaliquitit maniqamilu imait
- h. Nunavaluit nakuunit
- i. Imigaulat imaq imaqmittut avatigiya, ilautitlugit:
 - i) Imaqmittut uumatyutai
 - ii) Imaqmittut uumayuvaluit ilautitlugit amihutigini iqaluit unniqtaunitigut talvani *Iqalukhiurniqmut Maligaaq*, Imaqmiutat huaguhit, imanittut haunittut ahiilu imaqmiutat uumayuvaluit
 - iii) Nayuqtauvaktut ilautitlugit iqaluit nayuqpaktai unniqtuqnitigut talvani *Iqalukhiurniqmut Maligaaq*
 - iv) Maniliugutit, aliahutauyut, Nunaqaqaqtutlu iqaluliquitit unniqtaunitigut talvani *Iqalukhiurniqmut Maligaaq*
- j. Nunamittut nauhimayut
- k. Nunamittut angutikhat angutikhatlu nayuqpaktai, ilalgit:
 - i) Kivgaqtuiyut nunakkut angutikhat ilalgit tuktut, tuktut nayuqpagai, aulaqnit pitquhitlu, umingmait, qalviit, akhait, nannut, amaqut huvallangitqiyatlu uumayut pilat anginiqhamik hatqiumaviuni halumailrunut.
 - ii) Angutikhat aulaqni aulariat ikaqtuqvutlu
- l. Tingmiat tingmiatlu nayuqpaktai, ialutitlugit:
 - i) Kaayuat
 - ii) Ikaaqutut tingmiat
 - iii) Tagiumi tingmiat
- m. Tagiumi avatigiya, ilautitlugit:
 - i) Tagiumi uumatyutauyut
 - ii) Tarium imanga ilakungillu qanurittaakhaanik
 - iii) Tagiumi uumayuvaluit ilautitlugit iqaluit nauhimayutlu nunatlu angutikhatlu
 - iv) Tagiumi nayuqtauvaktut
 - v) Maniliugutit, aliahutauyut, Nunaqaqaqtutlu iqaluliquitit unniqtaunitigut talvani *Iqalukhiurniqmut Maligaaq*
- n. Tarium huradjat
- o. Nunamittut tagiuqmilu Uumayut Nungutnahuquqni, ilalgit
 - i) Uumayut ihumagiyaayut titiqtauni tapkunani *Uumayut Nungutnahuquqni Piquyat*
 - ii) Uumayut taiyaayut “nungutnahuquqtu” tapkunanga Katimayigalaat Qanugitninut Nungutnahuquqtut Angutikhat Kanatami
- p. Inuliquitit-maniliugutit pityutai, ilalgit:
 - i) Maniliugutit pivaliatitni pilaqnit
 - ii) Havaakhat
 - iii) Ilihainiq ayuirhainiqu
 - iv) Kanturagutit nanminilgitlu pilaqnit
 - v) Inugiakni hiamauanit
 - vi) Ihuagutit maniktagutitlu (taxsit, avikhiviunit, ahiilu)
- q. Pitquhiliqutit huliniit ilihimanilu nunaliuyutlu ilihimani ilalgit:
 - i) Nunanik atuqtut
 - ii) Niquillaiqtailiniq
 - iii) Uqauhiq
 - iv) Ilitquhiq maniliugutitlu angunahuaqnit
- r. Pitquhiliqutaungittut nuna atuqni piquaqnitlu atuqni

- s. Pitquhit piquanit
 - i) Inituqlituqat
 - ii) Taimaniqnittat
 - iii) Ilitquhiliqutit
- t. Aaniaqtailiniq inuuhigikniqlu
 - i) Inmigugutit nunaliuyuqlu inuuhigikni
 - ii) Ilagit nunaliuyuqlu ikayuqtigikni
- u. Nunallaanut aulapkaidjutikhangit inunngnullu ikayuutikhat
- v. Aaniaqtailiniq hivuganaitniqlu ilagit havaktut inunngnutlu hivuganaitni
- w. Katiqhuqhugit aktuanit, pipkaqni taihimayut ihumagiyauni tamna havanguyuyq maligait atuqtut, uuktut, naamaktumiklu niriuknaqnit hivuniqmi uyarakhiurnit aulaqnitlu havagutai havanguyut. Taihimayuyq pinahuaqnia piyalik atuinaqtunut uuktutit havanguyutlu tapkuatut Hope Bay Havanguyuyq (NIRB-kut Titiraq Nappaa 05MN047), Hope Bay Tukliriknia 2 (NIRB-kut Titiraq Nappaa 12MN001), Hanningayuyq Kuugaq Havanguyuyq (NIRB-kut Titiraq Nappaa 12MN036), Hackett Kuugaq Havanguyuyq (NIRB-kut Titiraq Nappaa 08MN006), tamnalu Izok Aulariaq Havanguyuyq (NIRB Titigaquta Nappaa 12MN043).
- x. Piyauninut aktuani
- y. Kiklinganut qanuriliurutauyut

2) *Nigiugiyaayut Aktuanit Avatigiyaayumun Havanguyumin*

Tamna havakha naunaiyaqni ilaqarniaq atulaqninut Ukiuqtaqtumi avatigiyaayut pinahuaqninut taphuma Havanguyuyq atuqtitlugu Havanguyup atuqtaunia, ilautitlugu tahapkuat taihimayut pityutit:

- a. Hila hilaliqutitlu ilagit hilap ahianguqnia
- b. Qiqumainnartuq
- c. Nuanliqutit hivuganaqnit ilagit uvinganianut ingutaqnit, aalatqikni autuqtaqnit tutqikhiyaqni, patuktaqninut ahiangutai, hikuqalirtaqnit
- d. Ingutartaqnit
- e. Imaukkaktaqni
- f. Naamangittumik nunaliqutit qanugitnit

Tamna havakhaqnaunaiyainiq ilaqalaq qanugitnilangi Nunavutmi aayyikkutaittuq inuliquitit-maniliugutit avatigiyaayut, ilautitlugit tahapkuat taihimayut pityutai:

- a. Kiklilgit pilaqni havaktit inugialaqnitlu
- b. Kiklilitautit takukhayunut hanalgit

3) *Pityutit uuktutaayut taphumanga Uuktugutilik pittailininut ihuaqhihimanilu ihuilgut uumatyutinut inuliquititlu-maniliugutit aktuanit, ilautitlugit atugahuquqninut parnautit*

Tamna havakhat naunaiyaqni ilaqarniat kitutliqak atugahuquqtut parnautit hivuganaqninuniit aulatauni parnautit pittailininut ihuaqhihigianilu ihuilgut aktuanit pipkagai tapkuat uuktutaayut ilagiyai huliniitlu. Tahapkuat parnautit pihimayaqaqta, atuqniqaqninut, tamaitnut havanguyup tukligiknit. Tahapkuat parnautit ihumagiqahiutiyaqaqta naamaktumik atulakni inikhaitlu kiklikhai nigiugiyaayutlu piyauni tugangayunut tuhakhat naunaiyaiyinit piquaqvit, nakuuniqhamik pitquhit tahapkualuttauq pitquhit nunaliuyutlu ilihimani ilaliutyayni, tapkuatungittugaluit:

- a. Avoidance, Mitigation and Offsetting Measures

- b. Iguninaqtunut hugiaqni
- c. Kuviyut hugiaqni
- d. Hivuganaqtut hunat aulatauni
- e. Qanuriliuqaqqat huyuqaqqallu
- f. Munariniqmut piyakhat
- g. Munagiyauni Atuqtauliqnilu Aulatauni
- h. Ihuaqhigiagutit piyauni

4) *Atuqtakhat taphuma Uuktugutilgup piyai atuttiagiangi ihuaqutai taphuma Havanguyup, piluaqtumik ihumagiplugit taiyauyut nunaliuyut avikhihmanitlu nunaliit piyumani ihuaqutinut*

Tapkuat havakhai naunaiyagat ilaqaqniat tukligikhat tapkuat Uuktugutilgup uuktutai atuqpiqninut ihuaqutit havanguyumin, ilaqaqtukhatlu, kihimitungittugaluit tapkuat:

- a. Utiqviunit ihuaqutitlu
- b. Aaniaqtailiniqmun ihuaqutit
- c. Inungnut aaniaqtailinit inuhigiknitlu
- d. Havaakhat
- e. Ilihainiq ayuirhainiqu
- f. Nunanik atuqtut
- g. Kanturagutayut nanminilgitlu pilaqnit, tamnalu
- h. Kitutliqak naunaiqpiqhimaittut unniqtuttiaqni tapkunanga Inuit Aktuanit Ihuaqutitlu Angigutit.

5) *Pityutai uuktutayut taphumanga Uuktugutilik utiqviuninut inuit piyumani ihuityutauninut aktuanit taphumanga Havanguyumin*

Tamna havakhai naunaiyaqniq ilaqaqniat tukligikhanik tapkuat Uuktugutilgit uuktutai utiqviuninut piyumanit piqatauyut piplugit kitutliqak Inuit Aktuanit Ihuaqutitlu Angigutit pinahuaqni piplugit tapkuat Havanguyut.

6) *Pityutai uuktutayut taphumanga Uuktugutilik utiqtitninut uumatyutit nakuunit kinguagut umikpiaqtitlugu tamna havanguyup*

Tamna havakhaq naunaiyaqni ilaliutiniaq kitunutliqak umikniant halumaqtiqnialu parnautit atuqpiariangi pityutit piqatai tapkuat atuttiaqni umiknia halumaqtiqnialu turangayut Havanguyup ilagiyainut ihumagiyaayut pinariqni ayuqnaitpat tukliriknit pivaliatitnianut pityuhiq, taimaittumik hupkaqni hanatyuhikha ihumagini avatiliqutit pityutai turangayut umiknia halumaqtiqnialu. Tahapkuat parnautit pihimayaqaqta, atuqniqaqninut, tamaitnut havanguyup tukligiknit. Tahapkuat parnautit ihumagiqahiutiyaqaqta naamaktumik atulakni inikhaitlu kiklikhai nigiugiyaayutlu piyauni tugangayunut tuhagakhat naunaiyaiyinit piqaqvut, nakuuniqhamik pitquhit tahapkuallutauq pitquhit nunaliuyutlu ilihimani ilaliutyaqni, tapkuatungittugaluit:

- a. Munagiyaunia Ihuaqhihimanialu
- b. Nutqarutaa Ihuaqhaiyangillu

7) *Kitutliqak munagininut havagutit taphuma Uuktugutilgup pinguqhimayai aulatailu tapkuat uumatyutit inuliquititlu-maniliugutit piyumani aktualaqni taphuma Havanguyup*

Tamna havakhai naunaiyaqniq ilaqaqniat kitutliqak havagutit pinguatlat munagininit uumatyutlat inuliquititlu-maniliugutit aktuanit pipkagai tapkuat uuktutit havanguyuk ilagiyai huliniitlu.

8) Tapkuat piyumani nunamun, imait ahiilu piqaqnit tapkuat Uuktugutilgup pitagiyai qiniqtailuniit pitagininit.

Tamna havakhai naunaiyaqniq ilaqaqniat ihumagiyauni kitunutliqak piyumani nunanik, imait ahiilu piqaqnit taphuma Uuktugutilgup pitaqta iplugit uuktutayut havat huliniitlu havanguyunut ilagiyai tapkuat Grays Bay Apqut Tulakviklu havanguyuk uuktuta.

<i>Timiuyuk</i>	<i>Piyalgit</i>
Nunavumi Avatilikiyin Katimayin	Havauhikhaq Naunaitkutlipkainiq
Nunavut Imaligiyyit Katimayit	Qanugittunia “A” Imaq Laisa
Kitikmeot Inuit Katimayit	Nuna Atunianut Laisa, atuqtuagutit, ilagiyai, pilagutit-apqutigini, tapkuatlu Tuapaktaqvut Pitagutai Pilagut(tit)
Nunavut Kavamanga – Timingat Iltquhiligiyyit Piquitutuqatlu	Inituqlituqat Pilagut(tit) tamnalu Taimaniqnituqat Pilagut(tit)
Nunavut Kavamanga – Avatiliqiyikkut	Angutikhat Naunaiyaut Pilagut, Kuvuyut Atugahuquqni Parnaut angitaunia
Nunavunmi Ihivriunqimut Timiqutigiyanga	Naunaiyainiq Naunaiyaut Pilagut
Nanminiqutinga-Nunaqaqaahimayunut Ilaita unalu Inuliqiyit Kanata	Qanugittunia A Nuna Atuqnia Pilagut, Tuapaktarniq Pilagut, Nunalu Atuqnia Atuqtuagut(tit)
Avatiliriyiitkut unalu Hilaup Aadlangurninnga Kanata	Angiqtauniq iluttuqtiginiqmun, Avatiliqutit Igininaqtut Parnaut angiqtaunia
Iqalukhiurniqmut Tariuqmilu Kaanata	Ilangani 35 pilagut malikhugu tapkuat <i>Iqalukhiurniqmut Maligaaq</i>
Anguhikiyyit Kanatami	Laisa Havakvikmun Makpiganutlu
Tingmiliqiyiitkut Kanatami	Aulagiat Imait Angigut(tit) tamnalu/tamnaluniit Atungilaqnia(nit) tamnalu Uququyuaq Halumailgut Pittailini/Igininaqtut Parnaut malikhugit tapkuat <i>Kaanata Agyaqniq Maliganga</i> , Angigut malikhugit tapkuat <i>Tingmidjutimut Naunaiyaivinganut Maligaaq</i>
Havaktit Hivuganaitni Utiquviunilu Kamisan	Pilagut Tutqumaninit Qaqtaiyutit, Qaqtutit Atuqni Pilagut

9) Atulaqni atuqninit tamna Havanguyuk pitquhiliqutinut maniliugutinutlu atuguminaqtut nigiyugayutlu uumatyutit inuliquititlu-maniliugutit aktuanit tahapkuat atulaqnit

Tamna havakhai naunaiyaqniq ilaqaqniat ihumagiyauninik ahiagugutit piyauni atuqninit tamna Havanguyuk pilaqniat maniktuqpalangitqiyamik pitquhiliqutinutlu atuguminaqnia avatiliqutitlu aktuani tahapkunanga ahiagugutauninit piyauni. Una naunaiyaqnia pivikha pivaliatitnilu atulaqnit, tapkualuttauq hatqititauni tapkuat “atungitnia” tamnaluniit “nappaqtuilaituq” atulaqnia, tamnalu “atugumaniqhaq” atulaqnia. Tamna “atungitnia” atulaqnia pikaphungittuq kihimiunia

atularniq; kivgaqtutaukmiyurtauq huniumaititlugu ilitquhia hutqikninut ahiinut pivaliayayut atulaqni naamalat uuktutauni atuqtaunikhaitnut.

10) Kitutliqak ahii tugangayut tuhagakhat pityutitluniit

Tamna havaq naunaiyaqnia ilalgit kitutyliqak ahii pityutit tapkuat NIRB-kut ihumagiyat turangayut:

- a. Pitquhiliqutit atulihagutai hivuani uuktugiaqhimaittut Ukiuqtaqtumi ilautitlugit nutat pitquhiliqutit tapkununga tulakvit apqutitlu hanatyuhikhai aulataunilu
- b. Inuit Qaujimaningit, pitquhit nunaliuyutlu ilihimani
- c. Uqauhit uqaqatigikniqnut ihumagiyauni pitquhiliqutitlu
- d. Angipyaktumik aktuani qauyihaqnit
- e. Ihuaqhihimanit qauyihaqni
- f. Piqatigiknit tapkununga Pinnagiyat Uumatyutit Ilagiyai tapkuatu Pinnagiyai Inuliquitit-Maniliugutit Ilagiyai
- g. Uqauhigini ayyikkutapyai piqaqnit pivaliatitni havanguyut ahiini nunatagaunyuni
- h. Parnaugutayut hivunikhami pivaliatitni piqatailu puqtunit naunapyakni.